

داستان کوچک‌ترین کشوری که میزبان بزرگ‌ترین تورنمنت فوتبال جهان شده است

شرم فوتبال

اعطای میزبانی جام جهانی فوتبال به کشوری با شرایط قطر را کم و بیش می‌توان به رئیس‌جمهورشدن دونالد ترامپ در آمریکا تشبیه کرد. اگر همه چیز طبق روال پیش می‌رفت نباید چنین اتفاقی می‌افتاد اما اکنون اتفاق افتاده و این نشان می‌دهد که همه چیز بهتر از آنچه فکر می‌کنیم پیش می‌رود. در حال جام جهانی فوتبال، مشهورترین و معتبرترین تورنمنت ورزشی جهان در دوحه آغاز شده و این واقعیتی است که باید با آن کنار آمد. قطر برای همیشه میزبان بیست‌ودومین دوره جام جهانی فوتبال خواهد بود. بزرگ‌ترین نقطه سیاه در تاریخ محبوبترین ورزش جهان، حتی بازخوانی جزئیات داستان اعطای میزبانی به قطر هم شرم‌آور است. در سال ۲۰۱۰، فدراسیون جهانی فوتبال، فیفا، حق میزبانی محبوب‌ترین و معتبرترین رویداد ورزشی جهان را به یک حکومت کوچک خاورمیانه با جمعیتی سه میلیون نفری اعطا کرد. قطر تا به حال حتی یک کرسمس در جدد، با چنین روندی هیچ عجب نیست که به زودی شاهد برگزاری بازی‌های المپیک زمستانی در دوحه هم باشیم. اما این اقدام ناخبردارانه، حشرات واقعی ناشی از اعطای میزبانی جام جهانی به قطر را پنهان نمی‌کند. قطر ممکن است اکنون خانه حدود سه میلیون نفر باشد. اما نسبت شهروندان واقعی قطری که در آن زندگی می‌کنند کمی بیش از ۱۰ درصد کل جمعیت است. اکثریت ساکنان این کشور ترومزد، را تعدادی مهاجر بسیار روتمزد از کشورهای دیگر و ارتش عظمی مهاجران قشر تشکیل می‌دهند که همین گروه دوم، بیشتر نیروی کار قطر را هم دربر می‌گیرد. در کرانه‌ی جنجالی روزنامه کارنین هم افشا شد که حداقل بیش هزارو ۵۰۰ نفر از همین نیروهای کار در روند ساخت ورزشگاه‌های بازی قطر و در طاق‌فرمانرین شرایط کاری جان خود را از دست دادند. زمانی که قطر به عنوان میزبان جام جهانی فوتبال اعلام شد، زیرساخت و با هوا یا پایگاه هواداران را برای توجیه دریافت میزبانی جام جهانی نداشت اما کشور بسیار غنی سیر بود. اخیرا اسیدو جایل» کمین سرشناس آمریکایی، توصیف هوشمندانه‌ای از ترامپ ارائه کرد. او گفته بود که ترامپ «صامت‌ترین دروغ‌گوین» است که به عمر خود دیده است. به نظر می‌رسد قطر نیز همین ویژگی را حداقل تا حدی رسوایی‌های محض خود را پنهان کند. زیرا همه سهمی در آن داشتند. اگر واگذاری بازی‌های جام جهانی به روسیه در سال ۲۰۱۸ از نظر ساختن مودکرامی و حقوق بشر، اقدامی ناشایست به نظر می‌رسید. حداقل از نگاهی دیگر یک کشور بزرگ با تاریخچه پر افتخار فوتبالی بود. اما چرا؟ حتی سبب پلار، رئیس سابق فیفا هم دیگر احساس نمی‌کند که قادر به دفاع از این تصمیم است. او اخیرا هم اعتراف کرد که اعطای میزبانی به قطر اشتباه بزرگ و غیرقابل توجیهی. بود. اینکه قطر توانسته بود برای کسب حق میزبانی ایالات متحده، ازبانی و کره جنوبی را شکست دهد آن قدر قابل دفاع و در ظاهر مضحك بود که نمی‌توان نتیجه گرفت که کل این رویداد غیرممکن به نظر می‌رسد. مگر اینکه فسادى سترونده رخ داده باشد که در واقع هم همین بود. جام جهانی ۲۰۲۲، جنبه رشت بازی زیبا را نمایان کرد.

هزینه و سود هفتمت میزبانی جام جهانی

در نهایت با وجود تمام انتقادهای بین‌المللی نسبت به برنامه فریادیل قطر فاع در حوزه حقوق بشر و محدودیت‌های گسترده و غیرقابل تصور برای تماشاگران و رسانه‌ها اولین جام جهانی که یکی از کشورهای خاورمیانه میزبان آن است با بازی قطر و اکوادور آغاز شد. فعال مهم در روند برگزاری جام‌های جهانی این است که چرا کشورها برای میزبانی جام جهانی این همه هزینه می‌کنند و آیا به درآمدی فراوان این هزینه هم می‌رسد؟ برگزاری رقابت‌های ورزشی بین‌المللی در خاورمیانه، روندی رو به رشد دارند نمونه‌ها فراوان هستند. اتومبیل‌رانی فرمول یک در عربستان سعودی، پچین و یوپیچی تیپس در دوحه و گلف در ابوظبى. قطر هم به پیش از برگزاری جام جهانی فوتبال، میزبان مسابقات قهرمانی دویمیدانی جهان، جام کنفدراسیون فوتبال آسیا و مسابقات قهرمانی هندبال مردان جهان چادو بوده است و نیز میزبان بازی‌های آسیایی در سال ۲۰۳۰ خواهد بود. سرمایه‌گذاری در زیرساخت برای میزبانی رویدادهای ورزشی بین‌المللی بر رشد اقتصادی تأثیرگذار است. چنان‌که گونا سرمایه‌گذاری برای ساختن هشت ورزشگاه، مسیرهایی با هواى خنک و کرین صفر تا محل بازی‌ها، مکانی برای گردشگران، هواداران، میدان‌های آموزیسی، نمایی و گردشگری و دیگر موارد. ۱۷ میلیارد دلار بر تولید اقتصادی قطر می‌افزاید. علاوه بر رشد فعالیت‌های ساختمانی، بخش‌های دیگر اقتصادی نیز برای میهمان‌نوازی، جابه‌جایی و گردشگری بیش از یک میلیون بازدیدکننده به تکلیف می‌افتند و درآمد می‌سازند. کره ایل

در دوحه پایتخت قطر، به دلیل کوچکی شهر گران است و از همین رو، بیشتر هتل‌ها لوکسی هستند و برای مقام‌های ارشد، چهره‌های سرشناس و بازیکنان زرزو شده‌اند. حکومت قطر برای حل این مشکل، دو کشتی برای گرایه‌دادن اتاق‌های آن به بازدیدکنندگان اجاره کرده است. برگزاری جام جهانی ۲۰۲۲ گردشگری در کشورهای همسایه را هم رونق می‌بخشد. بیشتر هتل‌ها در دوحه از پیش زرزو شده‌اند و حتی برگزاری مسابقه دو مارتن در دوحه از دسامبر ۲۰۲۲ به فوریه ۲۰۲۳ موکول شده است. در دوره یک ماهه بازی‌ها، شرکت‌های هواپیمایی اری عربیا و فلاى دوحى دوحى روزی ۲۵ بار میان قطر و امارات پرواز می‌کنند. بسیاری از بازدیدکنندگان بین‌المللی سته‌های مسافرتی را اقامتی را امتتها برای دوحه، بلکه برای امارات متحده عربی، عمان و کشورهای همسایه بکیر نیز خریداری می‌کنند. گمان می‌رود که در پی شرکت در جام جهانی قطر، شمار زائران حج عمره در مکه هم حدود ۱۰۶ درصد افزایش یابد و نرخ اشتغال هتل‌ها در اردن و کویت و بحرین به ترتیب ۲۴، ۲۳ و ۹ درصد افزوده شود. به جز گردشگری، این بازی‌ها به دیگر فعالیت‌های کشورهای منطقه نیز سود می‌رساند. چنان‌که در پی قراردادی میان دوحه و کراچی پاکستان، در تأمین امنیت جام جهانی ۲۰۲۲ از ارتش پاکستان هم کمک گرفته شده است. علاوه بر همه فایده‌های اقتصادی، زمانی که بازی‌ها تمام شد، کشور میزبان می‌تواند زیرساخت‌ها را برای گردشگری ورزشی و تفریحی استفاده کند. چنان‌که روسیه پس از میزبانی جام جهانی فوتبال ۲۰۱۸، توانست با بهره‌گیری از زیرساخت‌ها، ۱۴ میلیارد دلار درآمده به دست آورد. اما همه‌گیری کووید ۱۹ و سپس تنش‌های سیاسی و جنگ اوکراین، این روند را آمداری را متوقف کرد. علاوه بر فواید اقتصادی، قطر از برگزاری این بازی‌ها در پی فایده‌های غیراقتصادی هم هست و می‌کوشد تا آوازه‌اش برای گردشگری، بازرگانی، سرمایه‌گذاری و دیپلماسی را نزد رتتها بازیدکنندگانی که به قطر می‌روند، بلکه میلیارد‌ها تماشاگر در سراسر جهان گسترش دهد، به‌ویژه آنکه این کشور در تلاش است تا برای دستیابی به هدف‌های چشم‌انداز ملی ۲۰۳۰، خود را همه امکانات بهره‌گیرد. به گفته دبیر کل کمیته عالی روت و میراث قطر، جام جهانی ۲۰۲۲ حدود ۲۰ میلیارد دلار برای این کشور به ارمغان خواهد آورد. رقمی معادل ۱۱ درصد از تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۱۹.

در آن سو براساس برآورد روترز، هزینه آمادگی برای میزبانی جام جهانی فوتبال در قطر، ۲۲۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود که با فاصله بسیار، بالاترین هزینه برای برگزاری جام جهانی است. با توجه به اینکه تولید ناخالص داخلی این کشور در سال ۲۰۲۲ حدود ۱۸۰ میلیارد دلار است، روتش است که قطری‌ها همه این مبلغ را یک‌باره هزینه نکرده‌اند. بلکه از سال ۲۰۱۰ که برنده برگزاری بازی‌ها شدند به طور میانگین هر سال ۱۰ درصد از تولید ناخالص داخلی‌شان را هزینه کرده‌اند. حسابرسی این بودجه ۲۲۰ میلیارد دلاری نشان می‌دهد که حدود ۱۰ میلیارد دلار آن برای ساختن هفت استادیوم و براى‌سازی یک استادیوم دیگر ۲۶ میلیارد دلار برای متروى دوحه، یک فرودگاه جدید، ساختن سواى جاده‌های عرض و ساختن بیش از ۱۰۰ هتل و پارمادنه بودجه برای ترابری، میهمانداری، ایاتباطات و زیرساخت‌های امنیتی هزینه شده است.

برک رندنه

قطر به داشتن منابع نفت و گاز مشهور است اما این منابع برای تها کبیه موفقیت قطر نبودند. تفاوت قطر با بسیاری از کشورهای دارای ذخایر بزرگ منابع طبیعی، نگاه بلندمدت حاکماتش است. حاکمان اقتدارگر اما توسعه‌طلب تلاش کرده‌اند با تنوع‌بخشیدن به اقتصاد از بلای نفیرن منابع جان سالم به در ببرند. در سال ۱۹۹۶ حمد بن خلیفه شکه الجزیره را راه‌اندازی کرد. الجزیره هم‌اکنون یک پایگاه خبری ۲۴ ساعته قیرتمند است. هدف این سازمان در واقع به‌شدن قطر و همچنین افزایش نفوذ آن بود. در سال ۱۹۹۸ بنیاد قطر یک شهر آموزشی ساخت که دارای امکانات مختلف آموزشی مانند هشت دانشگاه بین‌المللی و همچنین مراکز تحقیقاتی است. در سال ۲۰۰۵ دولت قطر سازمان سرمایه‌گذاری قطر را به منظور مدیریت مازاد درآمد‌های نفت خام و گاز طبیعی با به عبارت دیگر برای حفاظت و رشد درآمدی مالی قطر و تنوع‌بخشیدن به اقتصاد ایجاد کرد. این سازمان مسئولیت مدیریت صندوق ثروت ملی قطر را بر عهده دارد. این صندوق با مجموع دارایی ۴۵۰ میلیارد دلار یکی از ثروتمندترین صندوق‌های ثروت ملی در جهان است. این برقم برای یک کشوری با جمعیت کمتر از سه میلیون نفر رقم بسیار زیادی است. این صندوق، سرمایه‌گذاری قابل توجهی در املاک و مستغلات در سراسر جهان انجام داده است. در لندن بخش بزرگی از شهر متعلق به قطر است. تاحدی که در سال ۲۰۱۷، بی‌بی‌سی نیز گزارش داد که قطر دارایی‌های بیشتری در لندن نسبت به مکه در عربتیا دارد. همچنین در ایالات متحده، قطر در سال ۲۰۱۶، چهارمین سرمایه‌گذار بزرگ در این کشور بود. این صندوق همچنین دارای سهام عمده در بسیاری از شرکت‌های چندملیتی است.

قطر همچنین یکی از بزرگ‌ترین سهام‌داران شرکت‌هایی مانند فلوکس وایک، بانک بارکلیز و فرودگاه هیترو است. مرکز مالی قطر در سال ۲۰۰۵ برای توسعه صنعت خدمات مالی قطری ساخته شد. این کشور بر این ابر است که به حفظ ثبات نسبی و پویاگاه بزرگ سرمایه خود می‌تواند به یک هدایتگر خدمات مالی برای کشورهای حوزه خلیج فارس تبدیل شود.